

ЗАТВЕРДЖЕНО

СХВАЛЕНО

педагогічною радою

протокол №__ від__

Директор ліцею

О. В. Федоренко

Наказ №_____ від

**Кодекс академічної доброчесності учасників
освітнього процесу
Миколаївського ліцею №2
Миколаївської міської ради
Миколаївської області**

I. Основні засади

1.1. Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Миколаївського ліцею №2 (далі - Кодекс) закріплює норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування між педагогічними працівниками, здобувачами освіти (учнями) та батьками і є внутрішнім підзаконним нормативним актом, який спрямований на забезпечення якісних освітніх послуг.

1.2. Цей Кодекс розроблено на основі Конвенції ООН «Про права дитини» Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту ліцею, Правил внутрішнього розпорядку, Колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та нормативних (локальних) документів ліцею.

1.3. Мета Кодексу полягає в дотриманні високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності ліцею (освітній, методичній, науково-дослідній, виховній тощо), підтримці демократичних взаємовідносин між учасниками освітнього процесу, розвитку культури, забезпечення академічної свободи, створенні сприятливого морально-психологічного клімату та підвищенні довіри до результатів навчання.

1.4. Учасники освітнього процесу, усвідомлюючи свою відповідальність за належне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого освітнього середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення престижу ліцею, зобов'язуються виконувати норми даного Кодексу.

1.5. Норми цього Кодексу закріплюють правила поведінки безпосередньо у трьох основних сферах – освітній (навчальній), науково-методичній та виховній (морально-психологічний клімат у колективі).

II. Принципи, норми моральних та етичних стандартів, а також гарантії підтримки академічної чесності.

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання, попередження порушень освітнього процесу.

2.2. Для забезпечення академічної доброчесності в ліцеї необхідно дотримуватися наступних принципів:

- демократизм;
- законність;
- верховенство права;

- соціальна справедливість;
- пріоритет прав і свобод людини і громадянина;
- рівноправність;
- гарантування прав і свобод;
- науковість;
- професіоналізм та компетентність;
- партнерство і взаємодопомога;
- повага та взаємна довіра;
- відкритість і прозорість;
- відповідальність за порушення академічної доброчесності.

2.3. Порушеннями академічної доброчесності згідно ст.42 п. 4 Закону України «Про освіту» вважається:

- **Академічний плагіат**– оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.
- **Самоплагіат**- оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових.
- **Фабрикація**– вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.
- **Фальсифікація**– свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.
- **Списування**– виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети, тощо), крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, а також повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, самостійної, індивідуальної тощо).
- **Обман**– надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.
- **Хабарництво**– надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.
- **Зловживання впливом**– пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за

надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.

- **Необ'єктивне оцінювання**– свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

2.4. Академічна доброчесність забезпечується:

2.4.1. **всіма учасниками освітнього процесу** шляхом:

- дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції, законів України;
- утвердження позитивного іміджу ліцею, примноження його традицій;
- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;
- запобігання корупції, хабарництву;
- збереження, поліпшення та раціонального використання навчально-матеріальної бази ліцею;
- дотримання спеціальних законів за порушення академічної доброчесності та даного Кодексу, зокрема, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм про авторські права;
- надання правдивої інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності;
- невідворотності відповідальності з підстав та в порядку, визначених відповідно Законом України «Про освіту» та іншими спеціальними законами.

2.4.2. **здобувачами освіти** шляхом:

- самостійного виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання (самостійні, контрольні, ДПА);
- особистою присутністю на всіх заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- подання на оцінювання лише самостійно виконаної роботи, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаної третіми особами.

2.4.3. **педагогічними працівниками** шляхом:

- надання якісних освітніх послуг із використанням у практичній професійній діяльності інноваційних здобутків у галузі освіти;
- обов'язкової присутності, активної участі на засіданнях педагогічної ради та колегіальної відповідальності за прийняті управлінські рішення;
- незалежності професійної діяльності від політичних партій, громадських і релігійних організацій;

- підвищення професійного рівня шляхом саморозвитку й самовдосконалення, своєчасного проходження курсової підготовки;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики;
- об'єктивного й неупередженого оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- інформування здобувачів освіти про типові порушення академічної доброчесності та види відповідальності за її порушення.

2.4.4. батьками здобувачів освіти або особами, які їх замінюють, шляхом:

-сприяння виконанню освітньої програми, досягненню передбачених результатів навчання, самостійному виконанню навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання здобувачів освіти.

III. Заходи з попередження, виявлення та встановлення випадків порушень академічної доброчесності.

3.1. При прийомі на роботу працівник знайомиться з даним Кодексом під підпис після ознайомлення із Правилами внутрішнього розпорядку ліцею.

3.2. Кодекс доводиться до відома всіх учасників освітнього процесу, оприлюднюється на сайті ліцею.

3.3.Адміністрація ліцею:

3.3.1. Забезпечує попередження порушень академічної доброчесності шляхом практикумів, консультацій та інших колективних та індивідуальних форм навчання з педагогічними працівниками щодо створення, оформлення ними методичних розробок (робіт) для публікацій на конкурси різного рівня;

3.3.2. Використовує у своїй діяльності (рецензування робіт на конкурси різного рівня, на присвоєння педагогічного звання) та рекомендує вчителям сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат.

3.4. Педагогічні працівники, у процесі своєї освітньої діяльності, дотримуються академічної доброчесності, умов даного Кодексу, проводять роз'яснювальну роботу зі здобувачами освіти щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення цитування, посилання на джерела інформації, списування).

IV. Види відповідальності за порушення академічної доброчесності

4.1. Види академічної відповідальності за конкретне порушення академічної доброчесності визначають спеціальні закони та внутрішній Кодекс школи.

Порушення академічної доброчесності	Суб'єкти порушення	Обставини та умови порушення академічної доброчесності	Наслідки і форма відповідальності	Орган / посадова особа, який приймає рішення про призначення виду відповідальності
Списування	Здобувачі освіти	<p>- самостійні роботи;</p> <p>-контрольні роботи;</p> <p>-контрольні зрізи знань;</p> <p>- річне оцінювання (для екстернів)</p> <p>-моніторинги якості знань</p> <p>-державна підсумкова атестація;</p> <p>- річне оцінювання (для екстернів)</p> <p>-I етап(шкільний) Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсів;</p>	<p>Одноразово: - зауваження в усній чи письмовій формі</p> <p>Систематичне:</p> <p>Повторне письмове проходження оцінювання термін -1 тиждень або повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми</p> <p>Повторне проходження оцінювання за графіком проведення ДПА</p> <p>Не зарахування результатів</p> <p>Робота учасника анулюється, не оцінюється.</p> <p>У разі повторних випадків списування учасник не допускається до участі в інших олімпіадах, конкурсах</p> <p><i>Позбавлення отриманих із порушеннями академічної доброчесності академічної стипендії, призових місць на учнівських змаганнях,</i></p>	<p>Учителі-предметники</p> <p>Атестаційна комісія державної підсумкової атестації</p> <p>Оргкомітет, журі</p>

Порушення академічної доброчесності	Суб'єкти порушення	Обставини та умови порушення академічної доброчесності	Наслідки і форма відповідальності	Орган / посадова особа, який приймає рішення про призначення виду відповідальності
			<i>турнірах, олімпіадах, конкурсах</i>	
Необ'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів	Педагогічні працівники	Свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання - усні відповіді; - домашні роботи; - контрольні роботи; - лабораторні та практичні роботи; - ДПА; - тематичне оцінювання; - моніторинги; - олімпіадні та конкурсні роботи	Педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічних звань	Директор ліцею, адміністрація ліцею
Обман: Фальсифікація Фабрикація Плагіат	Педагогічні працівники як автори	Навчально-методичні освітні продукти, створені педагогічними працівниками: - методичні рекомендації; - навчальний посібник; - навчально-методичний посібник; - наочний посібник; - практичний посібник; - навчальний наочний посібник; - збірка;	У випадку встановлення порушень такого порядку: 1) не можуть бути залучені до проведення процедур та заходів забезпечення і підвищення якості освіти, учнівських олімпіад та інших змагань; 2) не можуть бути допущені до позачергової атестації, що має на меті підвищення кваліфікаційної	Директор ліцею, адміністрація ліцею

Порушення академічної доброчесності	Суб'єкти порушення	Обставини та умови порушення академічної доброчесності	Наслідки і форма відповідальності	Орган / посадова особа, який приймає рішення про призначення виду відповідальності
		-методична збірка -методичний вісник; -стаття; -методична розробка	категорії або присвоєння педагогічного звання; 3) не можуть отримувати будь-які види заохочення (премії, інші заохочувальні виплати, нагороди тощо) протягом одного року; 4) можуть бути позбавлені педагогічного звання	

V. Організація діяльності Комісії з питань академічної доброчесності.

5.1. Комісія з питань дотримання академічної доброчесності (далі – Комісія) є складовою частиною політики ліцею щодо забезпечення дотримання академічної доброчесності та засобом її реалізації.

5.2. До складу Комісії входять представники педагогічного колективу та самоврядування здобувачів освіти (за згодою). Склад Комісії затверджується рішенням педагогічної ради. Голова, заступник голови та секретар Комісії обираються з числа осіб, що входять до неї. Голова веде засідання, підписує протоколи. За відсутності голови Комісії його обов'язки виконує заступник. Секретар Комісії здійснює повноваження щодо ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо. Термін повноважень Комісії складає 1 рік.

5.3. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення норм цього Кодексу та надавати пропозиції директору ліцею щодо накладання відповідних санкцій дисциплінарного характеру.

5.4. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством у сфері освіти, нормативно-правовими актами Міністерства

освіти і науки України, Статутом ліцею, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, іншими нормативними (локальними) актами ліцею та цим Кодексом.

5.5. Склад Комісії формується таким чином, щоб уникнути корупції, конфлікту інтересів, упередженості при прийнятті рішень.

5.6. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові та/або позачергові, що скликаються при необхідності вирішення оперативних та нагальних питань.

5.7. Засідання є правомірними за присутності 2/3 від кількості осіб, які входять до складу Комісії.

5.8. Рішення приймають відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість присутніх на засіданні Комісії.

5.9. Засідання Комісії оформлюються протоколом, який підписує голова та секретар.

5.10. За розпорядженням директора ліцею Комісія може звітувати про свою роботу перед педагогічною радою.

5.11. На засідання Комісії запрошується заявник\заявниця та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення норм законодавства з питань академічної доброчесності та цього Кодексу.

Розгляд заяви передбачає: попереднє ознайомлення зі змістом, заслуховування пояснень, підтвердження\спростування факту порушення. прийняття рішення.

5.12. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо наявності порушень чинного законодавства та норм цього Кодексу. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, їх подають директору ліцею або на розгляд педагогічної ради для подальшого вживання відповідних заходів та/або повідомлення компетентним органам про правопорушення кримінального та адміністративного характеру.

5.13. Комісія має такі повноваження:

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Кодексу, законодавства з питань академічної доброчесності та готувати відповідні висновки;
- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;

- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу;
- ініціювати, проводити науково-методичну експертизу з питань академічної доброчесності;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню діяльність ліцею;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм чинного законодавства та цього Кодексу;
- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних (локальних) актів ліцею.

VI. Процедура розгляду звернень щодо порушень академічної доброчесності.

6.1 Будь-який учасник освітнього процесу, який став свідком або має серйозну причину вважати, що стався факт порушення, має право подати офіційну доповідну записку/заяву на ім'я голови Комісії з питань академічної доброчесності. У цьому разі голова Комісії не пізніше, ніж через 2 доби від дати отримання такої доповідної записки/заяви, оголошує про проведення позачергового засідання, на якому відбувається розгляд доповідної записки/заяви. Особа, що подала доповідну записку/заяву, повинна викласти в ній аргументи, які свідчать про порушення академічної доброчесності, та надати відповідні докази.

Анонімні доповідні записки/заяви, написані в некоректній формі, Комісією не розглядаються. Не прийнято подавати (підтримувати подання) безпідставних доповідних записок/заяв.

6.2. Процедура розгляду питань про порушення академічної доброчесності передбачає такі стадії:

- **Реєстрація доповідної/заяви** в журналі реєстрації звернень, заяв щодо порушення академічної доброчесності.

- **Повідомлення особи про подання доповідної записки/заяви.**

Відповідач має бути ознайомлений із висунутою проти нього підозрою, особливостями процедури розгляду доповідної записки/заяви, доказами, які є підставою для підозри, у письмовій формі, складом Комісії. Допускається право вето відповідача щодо будь-якого члена Комісії, якщо підозри в його упередженості є обґрунтованими. У такому разі член Комісії має бути замінений на іншу особу за поданням голови Комісії. Учасник освітнього процесу може визнати свою провину в допущеному порушенні. У такому разі розгляд питання не проводять, а факт визнання провини враховують під час визначення виду академічної відповідальності.

- **Розгляд доповідної записки/заяви.**

Процедура розгляду питання передбачає:

- опитування свідків (свідком може бути будь-який учасник освітнього процесу, якому відомі обставини, що стосуються справи);
- вивчення першоджерел (публікації, підсумкові роботи тощо);
- проведення консультацій з експертами в галузі (експертом може бути особа, якій доручено провести дослідження матеріальних об'єктів, явищ і процесів, що містять інформацію про обставини справи, й дати висновок із питань, які виникають під час розгляду доповідної записки/заяви та відповідно до сфери її спеціальних знань);
- інші заходи, необхідні для проведення об'єктивного розгляду доповідної записки/заяви.

4. Завершення розгляду доповідної записки/заяви та підготовка протоколу.

За результатами розгляду питання щодо порушення академічної доброчесності та з'ясування всіх обставин справи Комісія готує протокол засідання.

Якщо будь-який член Комісії не погоджується із протоколом засідання, він має право висловити окремо свою думку. Усі учасники процесу мають бути ознайомлені з протоколом засідання й, у разі наявності, подати письмові зауваження або заперечення до такого протоколу.

Особі, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, вручають протокол засідання Комісії (під підпис). У разі відсутності особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, під час розгляду справи протокол засідання надсилають поштою. У разі відмови особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, від підпису, що засвідчує вручення протоколу засідання, Комісія оформляє акт про відмову від підпису особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності.

Протокол засідання Комісії про розгляд питання щодо порушення академічної доброчесності передають директору ліцею, який на підставі ухвали приймає відповідне управлінське рішення. Прийняте рішення є підставою для видання відповідного наказу директора. У разі виникнення нових обставин справи або недостатнього вивчення Комісією всіх поданих матеріалів директор може направити справу на додатковий розгляд.

6.3. Комісія повинна забезпечити дотримання таких принципів:

- конфіденційність розгляду питання про порушення академічної доброчесності – не допускати поширення інформації про розгляд доповідної записки/заяви, особливо за межами ліцею. Лише учасники процедури розгляду

порушення можуть бути ознайомлені зі змістом доповідної записки/заяви та матеріалами справи;

– презумпція невинуватості – жодна особа не може вважатися винною у виявлених порушеннях, поки її вину не доведуть в установленому порядку;

– невідворотність покарання – на кожен встановлений і доведений факт порушення академічної доброчесності повинна бути спрямована відповідна реакція зі сторони академічної спільноти;

– змагальність – процес розгляду справи має передбачати можливість представлення учасниками своїх доказів, міркувань по суті справи. Ці обставини повинні бути об'єктивно оцінені.

VII. Заключні положення

7.1. Кодекс ухвалюється педагогічною радою ліцею більшістю голосів і набирає чинності з моменту затвердження наказом директора ліцею.

7.2. Учасники освітнього процесу мають знати Кодекс про академічну доброчесність. Незнання або нерозуміння норм цього Кодексу не є виправданням неетичної поведінки. Ліцей забезпечує публічний доступ до тексту Кодексу через власний офіційний сайт.

7.3. Зміни та доповнення до Кодексу можуть бути внесені будь-яким учасником освітнього процесу за поданням до педагогічної ради ліцею та вводяться в дію наказом директора .